

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek, dne 4. junija 1935.

Štev. 63.

Posledice prenizkih uradniških plač

Mnogokrat se je že pri nas poizkušala zatreti korupcija, pa vsi ti poizkusi so se nehali na pesku. Pa ni bila vedno vzrok teh neuspehov le slaba volja, temveč navadno so se ponesrečile te atake proti korupciji, ker so bile zagrabljene na nepravem mestu.

Skoraj vedno se je namreč pozabljal, da je vprašanje korupcije upravni problem in da mora ta izginiti kar sama od sebe, kakor hitro bo naš upravni aparat na višku. Naša uprava pa zopet ne bo preje res dobra, dokler ne bodo državni uradniki dobro plačani, da jih ne bodo gmotne skrbi zavajale v izkušnjava. Problem odprave korupcije je v dobrih plačah državnih nameščencev, zlasti onih, ki imajo opravka s stvarmi, ki spadajo v interesno sfero korupcije.

Da je ta naša trditev pravilna, sta jasno dokazala sarajevski in osješki proces, pa najsi so poročila o teh zanimivih procesih še tako pičila. Tako se je n. pr. na sarajevskem procesu ugotovilo, da je imel uradnik, ki je ocenjeval veleposestva, vredna 1 milijon in več, bori 800 Din mesečne plače. Ko je temu uradniku zbolela hči, je bila njegova osebna katastrofa tu. Ali se je čuditi, če je s hvaležnostjo sprejel veliko-dušno pošiljo par tisoč dinarjev, ki mu ga je ponudil zastopnik veleposestnika, čegar posestvo je ocenjeval uradnik? Ali se je čuditi, če je v dvomu glede vrednosti posestva raje ocenil v škodo države ko veleposestnika. Prenizka plača uradnika je naravnost vabila v korupcijo.

Nikjer v poslovnem svetu ne dobite podjetnika, ki bi slabo plačeval svojega nameščence, ki ima opraviti z denarjem. Ne izsoc. ozirov so takšni nameščenci povsod dobro plačani, temveč v pravilnem pojmovanju lastnih interesov podjetnika. Kajti preslabo plačan nameščencec je stalna nevarnost za podjetnika, da si sam pri poslih podjetnika nadoknadi to, kar mu podjetnik plačuje premalo. Prenizka plača nameščencem na odgovornih mestih ni varčevanje, temveč zapravljjanje, ker odpira vrata raznim zlorabam.

Če velja za poslovno življenje, da treba nameščence na odgovornih mestih dobro plačati, potem mora to pravilo veljati tudi za državo, ker vedno se je še izkazalo, da so pravila poslovnega življenja tudi veljavna za državno gospodarstvo. Zato se mora tudi država z dobrimi plačami svojih nameščencev na odgovornih mestih zavarovati proti morebitnim zlorabam ali pa jo bodo razna korupcijska dejanja njenih nameščencev veljala stokrat več, kakor pa znaša prihranek s prenizkimi plačami.

Vendar je jasno, da ne sme živeti v materialnih skrbih sodnik, ki mora razsojati v procesu, ko gre za milijonske zneske. Tudi sodnik je le človek in tudi on more podleči izkušnjava, zlasti če je ta preveč vabljiva. Prav tako se ni čuditi, če država slabo odreže pri dobavah, o katerih odločajo slabo plačani uradniki. Nobene kazenske sankcije ne bodo nikdar imele tega učinka, kakor dobra plača uradnika. Že zavoljo svojega dobrega mesta ne bo hotel uradnik tvegati koruptno dejanje.

V zvezi s tem treba reči še eno nepopularno resnico. Dosti se govori pri nas, koliko da stanejo pri nas ministri, poslanci in senatorji in da bi bilo mogoče le tu prihraniti lepe milijone. Toda v tej trditvi je le del resnice. Mi imamo morda preveč poslancev, morda tudi preveč ministrov, toda njih plače so vse prej ko previsoke. Je pač tako, da treba ljudem, ki kakor ministri vsak dan odločajo o milijonskih zneskih, že samo zato dati dobre plače.

S korupcijo je pač tako ko z vsemi boleznimi, ker tudi korupcija je svoje vrste

bolezen. Ni zadosti, če se boleznijo samo zdravijo, temveč treba je poskrbeti, da do bolezni sploh ne pride, treba je odpraviti pogoje bolezni. Zato ni zadosti, če se korupcija preganja, temveč treba ji je odvzeti pogoje za njen nastanek.

Prvi pogoj za odpravo teh pogojev pa so dobre plače vseh državnih uradnikov na

odgovornih mestih, da se bodo tudi najbolj sposobni ljudje potegovali za državne službe, dočim danes beže, če le mogoče v boljše plačane zasebne službe. Dobre plače so prvi pogoj dobre uprave, dobra uprava pa sigurno jamstvo proti korupciji. Naj bi se že začeli tega zavedati ljudje na odgovornih mestih!

Otvoritev 15. Ljubljanskega velesejma Lep napredek domačega obeta in domače industrije

Na že skoraj tradicionalni način je bil v soboto dopoldne odprt ljubljanski velesejem. Pred paviljonom sejske uprave se je zbrala velika množica naše najodličnejše gospodarske, kulturne, politične in nacionalne družbe. Takoj po prihodu odposlanca Nj. Vel. kralja, divizijskega generala Nedeljkičevića, je povzel besedo

predsednik velesejma g. Fran Bonač

ter imel ta govor:

Castita gospoda! Veselo razpoloženje, ki pristoja tako važni gospodarski slavnosti, kakršna je vsakoletna otvoritev Ljubljanskega velesejma, je danes zagrenjeno z bridkim spominom. Zločinska roka nam je ugrabila ljubljene vladarja, ki je posvetil sleherni utrip svojega plemenitega srea procvitu Jugoslavije. Ljubljanski velesejem pa je izgubil svojega Najvišjega pokrovitelja, ki je z naklonjeno pozornostjo spremljal naša prizadevanja ter nam bil pri vsem našem delu v oporo neprecenljive vrednosti. Neutolajljivi nad izgubo čunjškega kralja in modrega vodnika hočemo v duhu poslednjega izročila blagopokojnega kralja storiti vse, da čim bolj povzdignemo našo ustanovo v čast in blagor Jugoslavije.

Večna slava blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju!

Castita gospoda! Bodite iskreno pozdravljeni vsi, ki ste se zbrali na tem prostoru, da prisostvujete slovesni otvoritvi XV. Ljubljanskega velesejma.

Predvsem mi je čast pozdraviti odposlanca Njegovega Veličanstva kralja, gospoda divizijskega generala Petra Nedeljkičevića. Pokroviteljstvo nad gospodinjko razstavo je blagovolilo prevzeti Njeno Veličanstvo kraljica Marija, katero zastopa č. ga. dvorna dama Franja Tavčarjeva, ki jo spoštljivo pozdravljam.

Iskreno pozdravljam zastopnika kraljevske vlade, ministra dr. Draga Marušiča.

Iskreno pozdravljam bana Dravske banovine dr. Dinka Puca, ki zastopa tudi g. ministra notranjih zadev, g. generala Jovanovića, kot zastopnika vojnega ministra, g. načelnika Breznika, ki zastopa g. ministra za prosveto, direktorja Cugmusa, kot zastopnika prometnega ministra, g. župana ljubljanskega dr. Vladimira Ravnharja, g. mariborskega župana dr. Lipolda, pozdravljam ugledne diplomatske in konzularne zastopnike Avstrije, Belgije, Češko-slovaške, Francije, Italije, Portugalske, Rumunije, Španije in Danske, gospode senatorje in narodne poslance, zastopnike klera, naše hrabre vojske, držav. in samo-upravnih oblasti, trgovskih, obrtnih in industrijskih ter kmetijskih korporacij, gospode zastopnike velesejmov v Zagrebu, Lipskem in Bariju. Posebej še pozdravljam zastopnike našega tiska.

Tradicionalen običaj je, da se ob vsakoletni otvoritvi Ljubljanskega velesejma z nekaj bežnimi pogledi ozremo na naše gospodarsko stanje, ki se vidno odraža v obsegu in uspehu naših prireditev.

Otvoritev XV. Ljubljanskega velesejma praznujemo še vedno ob nenormalnih gospodarskih prilikah. Naše gospodarstvo se nahaja še vedno v stanju težke depresije. Dočim je porast delavnosti v nekaterih strokah prill našemu presojanju gospodarskega položaja novega optimizma, se je v drugih strokah zaposlenost napram prete-

klemu letu zopet poslabšala, kar pa ne sme kaliti naših pogledov v bodočnost.

Narodni gospodarji so si edini v tem, da leži eden glavnih vzrokov sedanjih gospodarskih stisk v prenizki ceni kmetijskih proizvodov. Zbog slabe rentabilnosti kmetijske proizvodnje je opešala kupna moč in plačilna zmoglost kmetijskega prebivalstva. Treba je bilo izrednih zaščitnih ukrepov. Izdani ukrepi imajo značaj provizorijev, toda treba je pristopiti sedaj po treh letih tudi že definitivni ureditvi teh perečih problemov, a ne enostransko, temveč v skladu z interesi vseh slojev. Ker spričo sedanjega svetovnega položaja ne smemo računati z znatnejšim izboljšanjem našega agrarnega izvoza, nam preostane kot edino sredstvo pojačanje domače potrošnje. Armadi brezposelnih, ki predstavlja danes občutno pasivno postavko v naši gospodarski bilanci, je treba preskrbeti dela in jih zopet uvrstiti v krog polnovrednih potrošnikov. V tem pravcu pozdravljamo sklepe kr. vlade za izvršitev velikih javnih del. Nameravane gradnje železnic, cest in regulacije rek bodo poživljajoče vplivale na vso našo obrtno in industrijsko delavnost. Vsi ti ugodni učinki pa bodo nastopili le tedaj, če bomo izvršili javna dela z domačim materialom in domačimi podjetniki. Škoda je le, da se sedaj, ko so sredstva, kot čujemo, že zagotovljena, vrše šele pripravljajna dela, namesto da bi že peli krampji in lopate ter bi se izrabl sedanjí ugodni letni čas.

Omeniti mi je eno najbolj perečih vprašanj, t. j. vprašanje našega denarništva. Nemogoče je predstavljati si moderno gospodarstvo brez redno poslujočih denarnih zavodov. Brez temeljite preosnove našega denarništva ni videti izhoda iz sedanjih težkih prilik. Dokler nimamo spet urejenega kreditnega sistema, pa je vsak razvoj in vsak napredek trgovine, obrta in industrije nemogoč. Ureditev našega denarstva je izvedljiva brez valutarnih eksperimentov. Pospešiti je treba le razčiščenje položaja naših denarnih zavodov. Onim zavodom, ki se po temeljitem pregledu njihovega stanja izkažejo kot solidni in gospodarsko važni, naj pomore država potom privilegiranih denarnih zavodov ter naj jim omogoči redno poslovanje, deloma s prevzemom garancije za vloge, deloma z odobritvijo primernih kreditov.

Slika, ki nam jo nudi svetovno gospodarstvo, je slej ko prej nejasna, kaotična in paradokсна. Večina držav nadaljuje še vedno z avtarkično politiko. K temu prihaja še ves komplicirani sistem deviznih, valutnih in uvoznih predpisov in omejitev, ki predstavljajo danes že vedo zase, katere posameznik ne more več obvladati. Naš izvoz zadeva na vedno nove nepričakovane ovire in presenečenja. Spričo takega stanja, ki se od leta do leta še zaostruje, nam nehote ne preostane drugega, kakor da tudi mi začnemo stremiti po čim popolnejši osamosvojitvi. Povzdigniti moramo domačo proizvodnjo vseh potrošnih predmetov, ki jih lahko izdelamo ali pridelamo doma. Dve tretjini našega uvoza so industrijski izdelki. Državna gospodarska politika naj zato skrbi, da se giblje razvoj domače industrijske delavnosti v pravih smereh. Prednost naj se da zlasti onim strokam, ki imajo na razpolago domače sirovine in ki so za plačilno bilanco izredno važne. Predvsem pa se naj favorizirajo podjetja, ki se ustanavljajo z domačim ka-

pitalom. Naloga Ljubljanskega velesejma pa je, da nazorno prikaže stanje in napredek posameznih produkcijskih panog ter omogoča in pospešuje neposredne zveze med producenti in kupci.

Castita gospoda! Ne bom Vam navajal vseh zanimivosti naše letošnje prireditve. Sami boste videli ter si ustvarili sodbo o našem delu. Na letošnjem velesejmu sta v znatno večji meri kakor prejšnja leta zastopana domači obrt in industrija, kar daje naši letošnji XV. prireditvi posebno obelježje. Kot posebnost naj omenim gasilsko razstavo in gospodinjko razstavo z modnimi revijami domačih obrtnikov oblačilne stroke. Vsem marljivim sodelujočim, pa tudi oblastim in korporacijam, ki so nam nudile svojo pomoč, izrekam pri tej priliki iskreno zahvalo.

Castita gospoda! Po mučeniški smrti našega Najvišjega pokrovitelja, blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad našo ustanovo njegov prvorojeni sin in naslednik na prestolu, Njegovo Veličanstvo kralj Peter II. Njega se hočemo okleniti z enako udanostjo in neomajno zvestobo, kakršna nas je vedno prešinjala napram Njegovemu nepozabnemu kraljevskemu očetu.

Praden preidemo k aktu slovesne otvoritve, pozivljem vse spoštovane goste, da vzkliknejo z menoj:

»Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Peter II.« (Zivio-klici.)

Gospod minister, prosim Vas, da otvorite XV. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani.

Govor ministra dr. Marušiča

Gospod odposlanec Nj. Vel. kralja, spoštovana gospoda!

Ko izvršujem prijetno dolžnost, da v imenu kraljevske vlade in posebej še tudi v imenu častnega predsednika, ministra trgovine in industrije, otvarjam pomladanski mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani, sem izredno zadovoljen, da lahko ugotavljam vedno krepkejši razmah in napredek te naše stalne gospodarske ustanove.

Današnja prireditve je petnajsta po vrsti in je torej tudi neki mali jubilej. Verujem, da so baš zato gospodje od uprave vložili letos poleg svoje običajne velike iznajdljivosti in truda še posebno ljubezen in skrb za to, da bo velesejem ne samo v njihovo zadovoljstvo, temveč tudi v ponos in čast slovenskega gospodarstva.

Pomladanski velesejem v Ljubljani je vsakoletna najpomembnejša gospodarska manifestacija Dravske banovine. Poleg vedno rastočega mednarodnega pomena te prireditve vidimo, da se okoli nje čedalje v večjem številu zgrinjajo zastopniki vseh gospodarskih panog v Sloveniji ter da je tudi interes pri širših narodnih slojih vedno večji. To je tudi povsem pravilno, kajti velesejem nima samo izredno važne naloge, da je gospodarska revija delavnosti posameznih gospodarskih panog — pri katerih naj se vsako leto premeri izvršena pot in napredek, ugotovijo eventualni nedostatki in skušajo v bodoče popraviti in urediti tako, da bodo izdelki ustrezali okusu in željam konzumentov ter da bodo na mednarodnem in narodnem tržišču konkurenčni — temveč segajo njegove naloge daleč preko tega ozkega čisto materialnega okvira.

Predvsem je čvrsta afirmacija ustvarjalčevega optimizma, ki v času vseobčne svetovne krize, ko vse svetovno gospodarstvo išče nova pota, pogumno sprejema borbo proti krizi v zaupanju, da bodo zdrave sile našega naroda, njegova trdna vera v uspeh, njegova žilavost in delavnost kos tudi tej nevarni pošasti. Zgodovina nas uči, da so uspevali samo narodi, kateri so imeli zaupanje v same sebe in ki niso v težkih časih klonili z duhom, marveč so imeli vedno pred seboj en velik cilj, t. j. napredek in veličino naroda.

Radi tega je ta velesejem dokaz vseh teh

vrlin, katere dičijo posebno tudi slovenski del našega naroda.

Dalje nam velesajem nazorno dokumentira potrebo sodelovanja vseh gospodarskih panog, potrebo harmonije in solidarnosti vseh gospodarskih strok. S tem, da razvijamo industrijo, trgovino in obrt, koristimo kmetu in delavcu, ali ravno tako tudi pospešujemo trgovino, obrt in industrijo, ako podpiramo našega kmeta in delavca, ki sta najboljša konzumenta naše industrijske proizvodnje. Ta gospodarska vzajemnost in solidarnost, to složno sodelovanje vseh gospodarskih sil našega naroda je zlasti v teh časih neobhodno potrebno. Zavest te solidarnosti mora tudi poroditi in ojačati čut socialne pravičnosti, katera je prvi pogoj za skladen razvoj vseh gospodarskih panog.

Še posebej pa nam dokazuje velesajem organsko nerazdružljivo povezanost posameznih pokrajin v naši lepi in veliki domovini. Dokazuje nam, kako nam je lastna država potrebna zato, da se lahko gospodarsko izživljamo, da si v teh njenih širokih mejah izmenjavamo svoje dobrine, da se v plemeniti medsebojni tekmi dvigamo gospodarsko in kulturno. Zato ima velesajem tudi globok vzgojni pomen. Poleg tega, da je predvsem smotra tega, kar je ustvaril slovenski um in kar je zgradila slovenska roka, je najboljšo sredstvo za poglobitev spoznanja naše nerazdružljive državljske solidarnosti v delu za napredek Jugoslavije in naše ljubezni do kralja in domovine.

Z iskreno željo, da bi tudi ta velesajem, kakor vsi ostali, rodil najboljše in najplodnejše uspehe tako za slovenski del našega naroda, kakor za vso Jugoslavijo, čestitam prirediteljem na tem velikem delu za go-

Velesajem in težave slov. gospodarstva

Zagrebski »Jugoslovenski Lloyd« objavlja o priliki XV. Ljubljanskega velesajma nadaljnja poročila o stanju slovenskega gospodarstva. Pisee prvega članka o pomenu velesajma za vso državo, ki smo ga v našem listu že deloma ponatisnili — Vladimir Angelus — se tokrat v članku »Priredni ritam Slovenije« pogloblja v težave naše banovine in se zlasti spominja petnajstletnice dveh domačih tvrdk, Glanzman & Gassner v Trzinu in Crobath v Kranju, ki se morata težko biti z gospodarsko krizo v času, ko se tekstilna stroka prenapolnjuje s tujimi tvornicami. Zato je treba samo pozdraviti prečiščenje in decimiranje, ne da bi bila prizadeta stara domača podjetja.

Enako vidi prenatrpanost v lesni industriji, kjer se neomejeno pojavljajo vedno novi trgovci in industrialci, neglede na kvalifikacijo in izvozne možnosti, kjer žage delajo v takem obsegu, ko da bi abesinska psihoza morala trajati v nedogled. Saj zadošča, da se izpolnijo formalnosti in plačajo takse za to prehodno konjunkturo. Dalekovidnejši trgovci pa se že danes boje posledice te psihoze, ker se opaža brezglavna sečnja lesa in kopicenje zalog, čeprav brez znižanja dovoznih tarif za Severno Italijo naš les ne more konkurirati proti ziranemu avstrijskemu lesu.

Vprašanje železniških blagovnih tarif je najvažnejši problem Slovenije, toda kljub delovanju tarifne konference njeni rezultati niso bili objavljeni in se zdi, da konferenca ni sklenila pomembnih znižanj; s tem pa ostane v gospodarski kalkulaciji še nadalje stara negotovost.

Majhno izboljšanje se opaža v živilski industriji, vsa gradbena industrija pa je v stagnaciji in samo čaka, da se prično javna dela iz milijardnega kredita.

Obdačevanje potujočih agentov in trgovskih potnikov

Kakor smo v našem listu že obvestili, je davčni oddelček finančnega ministrstva izdal pojasnilo, ki utemeljuje obdačevanje agentov in trgovskih potnikov z uslužbenkim davkom. Pojasnilo ima naslednje važne opredelitve:

Zakon o neposrednih davkih pozna trgovske potnike in potujoče agente, zakon o obrtih pa razlikuje trgovske potnike in trgovske agente in opredeljuje v §§ 143. do 148. izrečno njihov delokrog, pravice in dolžnosti ter odnos do službodavca. Po zakonu o obrtih je trgovski potnik oseba, ki nabira naročila pri trgovcih, tvorničarjih in obrtnikih za svojega gospodarja službe-

spodarski napredek Dravske banovine, ter proglašam velesajem za otvorjen.

Ogled velesajma

Gostje so si nato pod vodstvom uprave velesajma ter ravnatelja dr. Dularja ogledali posamezne razstavne oddelke. Posebno pozornost je vzbudila lepo in okusno prirejena gasilska razstava, ki dokazuje, da je gasilstvo v Dravski banovini v vsej državi najbolj razvito ter najbolj usposobljeno za svoj vzvišeni namen.

Posebno ugoden vtis je napravilo na vse goste veliko število domačih razstavljalcev, kar je jasen dokaz, da napreduje naš obrt kljub silno težkim gospodarskim razmeram. Razen v avtomobilski stroki, ki je na letošnjem velesajmu zlasti zaradi znižanja taks na motorna vozila izredno bogato zasledena, prevladujejo povsod domači izdelki. V prvi vrsti treba seveda omeniti našo pohištveno stroko, ki je tudi na sedanjem velesajmu na višku.

Nad vse dober vtis napravlja tudi razstava ljubljanskega Aerokluba, ki razstavlja razna jadrna letala. Razstavljena so tri letala, ki so že z uspehom prebila preizkušnje in dokazala, da so naši mladi letalci kos svoji nalogi.

Posebna letošnjega velesajma pa je modna revija, ki je vse gledalce vprav navdušila, da vedno primanjkuje v dvorani prostora.

Pa tudi vse druge letošnje prireditve ljubljanskega velesajma so na višku in nov dokaz, da naš velesajem stalno napreduje, z njim pa tudi vse naše gospodarstvo. In ta ugotovitev je najbolj razveseljiva.

Tudi obisk je na letošnjem velesajmu zelo velik in v nedeljo je bil že skoraj rekorden.

Tudi Vi ga obiščite!

V trgovini in obrtu se ne kaže niti znak zboljšanja, kar je razumljivo zaradi velikega pomanjkanja gotovine, denarja, ki leži zamrznjen v bankah in združništvu. Zato je tembolj nerazumljivo, zakaj se še odlašata sanacija denarnih zavodov. To je druga neznanka v slovenskem gospodarstvu in ta zadržuje tudi podjetne in delavljive ljudi, ki so pripravljene inicijativno poživiti gospodarstvo. Za primer navaja predlog ljubljanske kreditne banke, ki zamenja čaka formalne odobritve. Sanacijski predlog te v vsej državi ugledne banke določa znižanje delniške glavnice od 50 na 20 milijonov, izdajo 10 milijonov prednostnih delnic, ki je že zagotovljena od glavnih delničarjev, in šestletni odlog plačevanja. Režija se je medtem znižala za 40%, čakanje pa pomeni veliko izgubo. Zagrebška podružnica banke opravlja kljub težavam večino prometa med banovinama.

Splošno je gospodarski ritam Slovenije v zadnjem času zelo neenakomeren, s takimi zastoji, ki povzročajo skrb vsem krogom, a vzroki so zunaj Slovenije in povsem negospodarski. Razen mest so se pričele ograjevati zdaj še banovine. Ta pojav se mora udušiti čimprej, sicer utegne nastati splošna zmeda. Zato predlaga pisec pristojnim zbornicam obeh banovin, da ukrepejo vse za likvidacijo te bolne psihologije in naj o tem razpravlja že konferenca podjetnikov iz Savske banovine, ki bo v Zagrebu.

V takih neveselih razmerah razstavlja agilni Ljubljanski velesajem na svojih doslej najuspešnejši prireditvi izdelke vseh panog in je njegov obisk iz vse države vprav zadovoljiv. Ne dvomi, da bo vsak gospodarstvenik porabil to priliko in si ogledal manifestacijo slovenske delavnosti.

no in s posebno legitimacijo pristojne trg. zbornice. — Nabirati smejo ta naročila samo s pomočjo vzorcev (razen glede ur in draguljev). Posle opravljajo torej na račun in odgovornost svojega službodavca, za plačo ali za plačo in fiksno provizijo ali samo za provizijo za eno ali več tvrdk. Plačati morajo po obrtnem zakonu in zakonu o neposrednih davkih uslužbenki davek, ker se smatrajo kot nameščenci.

Trgovinski (potujoči) agenti pa se po obrtnem zakonu smatrajo nasprotno za samostalne imetnike obrta, ki ga morajo kot takega tudi prijaviti upravnemu oblastvu. S seboj ne smejo nositi ne blaga za prodajo

ne vzorcev, ne smejo imeti svojih skladišč in ne pri drugih obratih. Smejo torej nabirati naročila izključno za tuji račun, a s službodavcem so v pogodbenem razmerju in trpe običajno del režije. Trgovinski agenti so zaradi tega zavezani pridobnini po oceni davčnega odbora kot zavezanci prve skupine čl. 42., t. 8., zakona o neposrednih davkih, ako imajo otvorjen obrat, kot zavezanci druge skupine I. a pa če opravljajo posel brez poslovalnice in kraju svojega stalnega bivališča. Pridobnino po stalni postavki iz čl. 59. zakona o neposrednih davkih plačajo potujoči agenti, če opravljajo svoj posel izključno ali pretežno potujoč iz kraja v kraj.

V smislu obeh zakonov je torej treba razlikovati:

A. Trgovske potnike kot zastopnike več tvrdk:

1. če delajo le za plačo, so zavezani uslužbenkemu davku;

2. če delajo isto za plačo in provizijo, so zavezani uslužbenkemu davku za celotni dohodek (plačo in provizijo), ki jih dobe od posrednih službodavcev, ker je dogovorjena plača dokaz o pogodbenem razmerju in ker se provizija smatra le kot dodatek k plači;

3. če delajo izključno za provizijo in pretežno s potovanjem iz kraja v kraj, plačajo pridobnino po stalni postavki; tisti, ki delajo pretežno in po večini samo v enem kraju, plačajo pridobnino po oceni davčnega odbora, ker se smatrajo kot samostalni pridobitniki.

B. Trgovske potnike kot zastopnike izključno ene tvrdke:

1. če delajo pogodbeno z eno samo tvrdko in za plačo, plačajo uslužbenki davek;

2. če prejemajo od ene same tvrdke poleg plače tudi provizijo, plačajo kot nameščenci uslužbenki davek za celotni dohodek kot en davčni predmet;

3. če delajo samo za eno tvrdko izključno za provizijo, plačajo uslužbenki davek po zakonu o neposrednih davkih, členih 92. in 95. Ako se provizija ne izplačuje mesečno ali tedensko, temveč za krajši ali daljši čas, je predpisati davek sorazmerno mesečnemu, tedenskemu ali dnevnemu znesku.

Glede inozemskih trgovskih potnikov ali trg. agentov veljajo v vsem čl. 80. in 148. pravilnika k zakonu o neposrednih davkih, kjer se smatra, da delajo samostalno in so zavezani pridobnini po stalni postavki in tisoč dinarjev, odnosno 500 dinarjev.

Pojasnilo nadomešča vse prejšnje razpise tega predmeta, ne omejuje pa § 5. novele z dne 25. marca 1932.

Gospodarska konferenca Savske banovine

Industrijski zagrebški krogi so na ožji konferenci, ki se je sestala 31. maja, predlagali, da se skliče širša konferenca gospodarstvenikov iz vse banovine. Hkratu so stavili svoje posebne predloge zastopniki industrijev, obrtnikov in trgovcev o sedanjem stanju gospodarstva. V akcijski odbor, ki naj razdeli referate za širšo konferenco, so vstopili predstavniki vseh zagrebških zbornic in gospodarskih organizacij.

Avstrijci ovirajo potovanja v Jugoslavijo

Dočim vabijo baš te dni naši listi jugoslovske turiste na izlete v Avstrijo, delajo avstrijske oblasti silne ovire avstrijskim državljanom, ki hočejo potovati v Jugoslavijo. Na čelu te gonje proti Avstriji je znani dr. Straffella, ki je bil pred kratkim imenovan za vladnega komisarja za pospeševanje avstrijskega turizma. Ta gospod se je predrznil celo na javnem shodu napadati Jugoslavijo. Nadalje je zagrozil s težkimi represalijami vsem avstrijskim turistom, ki bi potovali v Jugoslavijo. Posledice te njegove gonje proti Jugoslaviji so se že pokazale in je graška policija nekaterim turističnim društvom prepovedala, da bi prirejala avtobusne izlete avstrijskih turistov v Jugoslavijo. Tudi prometnemu uradu v Celovcu je izdal dr. Straffella podobno prepoved. Zaradi teh prepovedi potovanja v Jugoslavijo je nujno potrebno, da se tudi z naše strani odgovori z enakim orožjem in da se prepovedo avtobusni izleti v Avstrijo. Pri tej priliki treba znova omeniti ovire, s katerimi ovirajo avstrijske oblasti obmejni promet. Tudi našim obmejnim trgovcem, ki so zelo prizadeti od teh ovir, bi morale naše oblasti s primernimi protiukrepi priti na pomoč.

Politične vesti

Prva seja narodne skupščine je bila v ponedeljek dopoldne. Seje so se udeležili skoraj vsi poslanci, izvoljeni na Jevtičevi listi. Seje je otvoril kot najstarejši poslanec Stevan Janković, ki je v krajšem govoru opominjal poslance na njih dolžnosti. V torek dopoldne je izvolila narodna skupščina 21-članski verifikacijski odbor.

Tajništvo JNS je začelo zopet delovati. Svoje prostore pa nima več v skupščini, temveč v hiši g. Nikole Uzunovića v Ulici kralja Milana.

Dr. Maček je odločno demantiral vesti, da bi pripravljali za 3. junij proglašitev generalne stavke v Zagrebu.

Gospodarski svet Male antante se sestane dne 17. junija v Bukarešti. Svet bo razpravljal o prometnih vprašanjih in o povečanju trgovine med državami Male antante.

Avstrijski zunanji minister je izjavil, da je sklicanje podonavske konference po njegovem obisku pri dr. Benešu zagotovljeno še pred začetkom velikih počitnic. Sklicanje konference je tem bolj verjetno, ker se čuti, da je napetost med Nemčijo in Italijo ponehala.

Mesece dni po grških volitvah bo grška vlada razpisala plebiscit o obnovi grške monarhije. Kakor dokazuje sedanji volilni boj, se bo grški narod z ogromno večino izjavil za obnovo grške monarhije. Vsi kandidati naglašajo v svojih govorih: »Če hočete kralja, potem glasujte za nas in mi ga bomo privedli!«

Nova češkoslovaška vlada je sestavljena. V bistvu je to stara Malypetrova vlada, le da sodeluje v njej tudi stranka trgovcev in obrtnikov ter je njen vodja posl. Najman prevzel trgovinsko ministrstvo.

Novo francosko vlado je sestavil Bonisou. V novi vladi je največ radikalov, v vladi pa je zastopana tudi desničarska skupina Louisa Marina. Finančno ministrstvo je prevzel Caillaux, ki se smatra kot ena najmočnejših osebnosti nove vlade. Caillaux je proti devalvaciji franka. Ministra brez portfelja sta poleg Marina še Herriot in maršal Petain. Nova vlada je bila od francoskega tiska v splošnem ugodno sprejeta.

Lavalov list »Oeuvre« poroča, da so se pogajanja med Berlinom in Rimom uspešno končala. Rim je baje pristal na to, da pride v Avstriji na krmilo hitlerjevskaja vlada, Berlin pa bi dal Rimu jamstva glede Brennerja in Koroške.

Mussolini je odredil mobilizacijo ene divizije vojske in dveh divizij fašistov. Poleg tega je bilo pozv. pod orožje večje število častnikov in strokovnjakov mornarice. Za vrhovnega poveljnika italijanskih pomorskih sil v Rdečem morju je bil imenovan podadmiral Barone.

Italijanski časopisje silno napada Anglijo ter se pri tem poslužuje zelo krepkih izrazov. Listi pišejo, da je zaradi stališča Anglije v abesinskem vprašanju omajano tradicionalno prijateljstvo med Italijo in Anglijo.

O novih incidentih poročajo italijanski listi iz Abesinije. Vedno manjša je verjetnost, da bo mogoče italijansko-abesinski konflikt mirno poravnati.

Italijanski letalec je Anglija dovolila, da smejo leteti v Abesinijo preko Egipta.

Italijanska ladja »Urania« je prepeljala iz Afrike 350 vojakov in delavcev, ki so oboleli v kolonijah za tropskimi boleznimi.

Nemški veleposlanik v Rimu je predložil vladi nove predloge glede Avstrije in Podonavja. Po teh predlogih naj bi se dosegl sodelovanje podonavskih držav na črti Varšava, Berlin, Dunaj, Budapešta in Rim ter naj bi se pritegnila še kaka balkanska država.

Nemčija se vrne v Društvo narodov le s pogojem, da dobi nazaj svoje kolonije, tako se razlaga njen predlog, ki je bil izročen zaporedoma angleški in italijanski vladi po Hitlerjevem zadnjem govoru.

Vojaški strokovnjaki sklepajo zaradi krajnejne razdelitve zadnjih manevrov nemške vojske, da bo vojna izbruhnila najprej na litavski in ne na avstrijski meji.

Kmetijski minister v dr. Sušnikovi vladi je demisioniral. Njegova demisija je zelo presenetila javnost, ki si ne zna tolmačiti te delne krize avstrijske vlade.

Poljski vladni blok je soglasno sklenil, da bo v celoti glasoval za novi volilni zakon.

Na predsednika urugvajske republike dr. Ferrera je streljal bivši poslanec neodvisne nacionalistične stranke Garcia. Predsednik je le lahko ranjen.

Denarstvo

Rentni davek na obresti kmečkih dologov

Davčni oddelek finančnega ministrstva je na vprašanja zbornic in združb o predpisu davka na rento pri kmetijskih dologovih odgovoril z razpisom, ki so ga prejele vse finančne direkcije in davčne uprave. Pred uredbo o zaščiti kmeta se je v smislu zakona o neposrednih davkih za vsak dolg, pri katerem obrestna mera ni bila niti dogovorjena niti drugače ugotovljena, smatralo, da se obrestuje s 6%. Ker se je z uredbo o zaščiti kmeta ta obrestna mera znižala, se morejo pri predpisu davka na obresti vzeti samo tiste obresti, na katere ima kmetov upnik po uredbi pravico. Torej se štejejo za dobo od 23. novembra 1933 do 15. novembra 1934 obresti s 3-5%, od 15. novembra dalje se šteje 12letna amortizacija z obrestno mero 3-5%. Člen 4. uredbe o dopolnitvah uredbe o zaščiti kmetov z dne 2. februarja 1934, ki je bila objavljena šele 5. februarja 1935, pa je znižal obrestno mero za kmečke dologove »ostalim upnikom« (razen denarnim zavodom) na letno 1%.

Zaradi tega je pri teh upnikih vzeti kot osnovo za predpis rentnega davka za leto 1935. in prirastek za 1934. leto 3-5%-no obrestno mero; za 1936. leto ter ob primerih prirastka za dobo od 5. februarja 1935 pa 1%-no obrestno mero, kolikor se ne ugotovi, da je kmet dolžnik plačal večje ali pa celo ugodnejše obresti od predpisanih.

Zlata valuta v Švici ostane

Pri glasovanju o iniciativnem zakonu, da se naj namreč švicarsko gospodarstvo požiivi z devalvacijo, je 566.000 volilcev glasovalo proti temu zakonu, 426.000 pa za. Zakon je s tem propadel, s tem pa je tudi preprečena devalvacija franka.

Državni papirji v inozemstvu

Koncem zadnjega tedna so notirali: 7% ni Blair v Londonu 28.125-31.5, 7% ni Blair v Njujorku 28.125-31, 8% ni Blair v Njujorku 29.5-32, 7% ni Seligman v Njujorku 28.75, 7% no stabilizacijsko pos. v Parizu 230.

Zlati standard veča brezposelnost

Mednarodna konferenca dela v Zenevi je prejšnji teden razpravljala o zvezi denarstva z brezposelnostjo, o čemer je poročal sam ravnatelj urada Harold Butler, ki je bil lani tudi v Jugoslaviji. Butler je ugotovil, da je brezposelnost največja v deželah z zlato veljavo. Za preskrbo dela je na prvem mestu Japonska, za njo pa Švedska. Zboljšanje se vidi tudi v Argentini, Braziliji, Čilu in Mehiki. Države, ki so obdržale zlati standard ali ga šele pred kratkim opustile, so na slabšem. V Holandski, Belgiji in Švici se je lani brezposelnost še povečala. Splošno pa je v vseh državah sveta brezposelnost večja ko v l. 1929, in sicer je le sedem držav, ki imajo brezposelnost za manj ko 200% večjo od brezposelnosti v l. 1929. To so Japonska, Nemčija, Anglija, Avstralija, Danska, Norveška in Švedska. Višek je dosegla brezposelnost l. 1932. z 280% one iz l. 1929. Sredi julija lani je bila še 217odstotna in je polagoma še pojemala.

Poročilo urada ugotavlja, da so vsi dosežani ukrepi za pobijanje nezaposlenosti nezadostni, zlasti ostro pa se obrača proti denarnim podporam, ki so posebno mladim ljudem zelo škodljive.

Nizozemska Narodna banka je zaradi posledic frankove krize zvišala diskontno obrestno mero od 4 na 5 odstotkov. Ne verujejo pa, da bi se mogel goldinar vzdržati na sedanji višini.

Produkcija ruskega zlata v koncesiji družbe Lena-Goldfields se je v zadnjih treh letih povečala na petkratno količino. Še večji dvig produkcije pa so dosegla nekatera druga ruska podjetja.

Občni zbori

Tovarna motova in vrvarna d. d. v Grosupljem bo imela XIII. občni zbor dne 19. junija ob 11. uri v posvetovalnici Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

Bilance

Jugoslovenska tvornica za impregniranje lesa Guido Rütgers d. d. v Hočah pri Mariboru izkazuje za leto 1934 ob glavnici dveh milijonov dinarjev blagovno postavko 3,56, terjatve 2,1, naprave 4,48 milijona in izgubo Din 49.809,02 ter upnike z 9,29 milijona Din.

Občni zbor Pokojninskega zavoda

V nedeljo dopoldne je bil v Ljubljani XIV. redni občni zbor Pokojninskega zavoda, ki ga je vodil predsednik dr. Baltič. Po pozdravu delegatov in zastopnikov oblasti se je spominjal z iskrenimi besedami tragične smrti blagopokojnega kralja. Z odobravanjem je bil sprejet njegov predlog, da se pošlje vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. ter pozdravne brzojavke ministru dr. Marušiču ter banom Dravske, Primorske in Zetske banovine. Nato je počastil predsednik spomin obeh umrlih bivših predsednikov Vedrnjaka in Vrtovca.

Nato je dr. Baltič podal predsedstveno poročilo ter zlasti naglasil potrebo, da se prizna socialnim ustanovam v zaščiti kmetov enak položaj kakor privilegiranim državnim ustanovam. Poročal je nadalje o ustanovitvi Osrednjega sklada za sanacijo bratovskih skladnic, s čimer je bil ukinjen pokrajinski pokojninski sklad za Slovenijo. Nadalje je poročal o pogajanjih s Češkoslovaško o reciprociteti v socialnem zavarovanju. Občni zbor je nato izvolil mesto odstopivšega Dragotina Gilčevta v upravni odbor inž. Jožeta Rusa s Fale.

V debati se je najprej oglašil k besedi g. Albin Prepeluh, ki je ugotovil, da kaže bilanca zavoda prizadevanje uprave, da se zboljša stanje zavoda. Primanjkljaj bo treba kriti ali z državno subvencijo ali z znižanjem rent ali pa s povišanjem premij. Predlaga sklicanje ankete, ki naj to vprašanje prouči. Ugotavlja z zadoščenjem znižanje upravnih stroškov. S štednjo se naj nadaljuje.

O stanju zavoda je obširno poročal podpredsednik Tavčar, ki je predlagal, da se dopolni sedanji zakon o pokojninskem zavarovanju ter se naj razširi na vse skupine zasebnih nameščencev. Stavil je tudi več drugih predlogov, kako naj se reformira sedanji zakon. Po poročilu o ustanovitvi Osrednjega sklada za sanacijo Bratovskih skladnic je predlagal resolucijo, da se uredba in pravilnik sklada izpremenita v tem smislu, da mora sklad prevzeti vse obveze dosedanjega pokrajinskega pokojninskega sklada.

Po poročilu o gradbeni akciji je občni zbor sklenil, da zaradi premale rentabilnosti zgradb ne bo več investiral premoženja v gradbe. Pač pa predlaga uprava občnemu zboru, da dovoli nakup nepremičnin, ki bi nudile primerno donosnost.

Upravni stroški so se znižali za 700.000 dinarjev na 33 milijona Din, ali od 14% na 10,3%. Občni zbor je sprejel predlog uprave glede nakupa in prodaje nepremičnin ter predlog podpredsednika Adolfa Ribnikarja, da se investiranje v nepremičnine omeji na eno tretjino naložene imovine. Občni zbor je notiral 200.000 Din za podpiranje brezposelnih in 40.000 za podporo vdovam in sirotam. Delegat Vrančič je končno predlagal, da zida Pokojninski zavod stanovanjske hiše z malimi stanovanji, ki bi jih najemniki lahko odkupili.

Strokovnašolska politika - študija

spisal M. Presl Ljubljana, 1934. Založil pisatelj. 4°, 148+III strani. Cena Din 100.

Pisatelj te knjige, ki je po svojem poklicu kot inšpektor strokovnih šol Dravske banovine pač najboljši poznavalec slovenskega strokovnega šolstva, se bavi s prosvetno politiko in je postavil vprašanje, kako bi se moralo naše strokovno šolstvo prilagoditi gospodarskim razmeram in potrebam. Posebno pozornost je posvetil vprašanju obrtno nadaljevalnih šol, ki je poslalo pereče radi njih reorganizacije in novih zakonov, ki bodo za daljšo dobo uredili njih ustroj in organizacijo.

V vseh državah in tudi pri nas vzemirja javnost nadprodukcija srednješolskega naraščanja. Brezposelnost ročnih in umskih delavcev zavzema vedno večji obseg, kliče po temeljiti remediji in grozi s katastrofo današnjega gospodarskega reda. Kako odpomoči največjemu zlu brezposelnosti - zlasti brezposelnosti, ki postaja v vedno večjem obsegu bridka usoda doraščajočega inteligenčnega naraščanja, to je prav za prav bislvena vsebina Preslovega spisa.

S primerjanjem razmer v Nemčiji in Čehoslovaški in na podlagi skrbno zbrane statističnega materiala o prebivalstvu, o zaposlenosti, o številu uradnikov, o gospodarskih, kulturnih in socialnih razmerah, o številu posameznih obratov itd. je prišel pisatelj do zaključka, da se morajo ustvarjati novi življenjski pogoji. A to je možno le, če pospešujemo razvoj obrta, industrije, trgovine, prometa in če racionaliziramo kmetijstvo.

Mnogoštevilni statistični podatki, ki kažejo število in zaposlitev uradništvu v naši državi in v Dravski banovini, število in zaposlitev nameščencev v privatnih, industrijskih in trgovskih podjetjih, v samostojnih poklicih, število srednješolcev in visokošolcev, nam nazorno pričajo, kakšna bo morala biti bodoča šolska politika. Vsi podatki nam dajejo neprecenljiv material, iz katerega moramo razvideti, da je neobhodno potrebno, da se

poprime mladina obrtnih poklicev, trgovine, industrije in tehnične ter poljedelstva in končno, da se morajo dvignili vse pogoje našega gospodarstva na višjo stopnjo, ker le na ta način bomo dvignili kvaliteto naših proizvodov in bomo mogli obenem zaposliti v gospodarstvu večje število našega naraščanja.

Pisatelj nam je v svoji knjigi nazorno dokazal, da moramo pospeševati razvoj vseh panog obrtništvu in trgovstvu na znanstveni podlagi in prilagoditi naše obrtno in trgovsko šolstvo praksi, tako da bo izpopolnjevala šola v praksi pridobljeno spretnost in znanje. Iz tega vidika je podal navodila, kako je treba organizirati strokovno šolstvo in kako se mora vršiti pouk na strokovnih šolah od strokovno nadaljevalnih šol do najvišje strokovne šole, kar tvori problem zase, ker morajo te šole vzgojiti naraščanje, ki se bo res udeleževal samo v obrtu, industriji in trgovini.

Ko je pisatelj pokazal važnost strokovnega šolstva za gospodarstvo, se bavi podrobno z njegovim ustrojem. Zbral je vse statistične podatke, ki nam kažejo razvoj in sedanje stanje strokovnih nadaljevalnih šol, nižjih in srednjih strokovnih šol. V mnogih in vesno sestavljenih tabelah je pogoje, učne načrte, število dijakov in podal notranji ustroj teh šol, sprejemne nove zakone, ki so vsaj deloma uredili njih delovanje. Na podlagi vsega zbrane materiala je razložil pisatelj, kako in v kaki smeri se mora razvijati strokovno šolstvo.

V svoji razpravi je zbral pisatelj ogromen statističen material, ga vsestransko raztolmačil in pokazal, kaj iz njega sledi. Vsem, ki se bavijo z gospodarskimi vprašanji, s strokovnim šolstvom, z vzroki brezposelnosti, s trgovskimi in obrtniški problemi, bo delo gospoda inšpektorja M. Presla dalo prepotrebne statistične podatke, mnogo pobude in mnogo misli, zlasti pa nudi spis znanstveno podlago za pravilno usmeritev strokovnega šolstva. Le po poži, ki jo je nakazal pisec, bo

mogoče dvignili naše obrtno šolstvo, dvignili kakovost naših izdelkov in usvarili obenem pogoje za večjo zaposlitev doraščajoče mladine v obrtu, trgovini in industriji. K. P.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz Albina Kogoja, specerista v Ljubljani. Sodnik Avsec, upravnik mase dr. V. Maček, odvetnik. Oglasitveni rok je določen do 23. junija, ugotovitveni rok na 27. junija ob 9. uri pri okrožnem sodišču.

Uvedeno je poravnalno postopanje v zadevah:

Gubanca Janeza, pos. in trgovca v Vodich pri Kamniku. Poravnalni sodnik Josip Grum, upravnik dr. Zvokelj, odv. v Kamniku, kjer bo prvi narok dne 22. junija ob devetih; rok za oglasitev do 15. t. m.

Henrika Pillerja, pos. in krojaškega mojstra v Ljubljani s poravnalnim sodnikom Avsecem in upravnikom odvetnikom Florjančičem. Narok dne 12. julija ob 9. uri, rok oglasitve do 7. julija.

Draga Kopiča, trgovca v Mariboru. Poravnalni sodnik dr. Kovča, upravnik doktor Kufkovec, odvetnik v Mariboru. Narok 8. julija ob devetih. Rok oglasitve do 3. julija, kvota 40%.

Potrjene so poravnave: Mihaela in Marije Ožek, aytodelavnice v Celju; Karla in Ljudmila Teppey, lesna trgovina v Celju, in Franca Snuderla, pos. in trgovca pri Sv. Jakobu v Slov. goricah.

Dobave-licitacije

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 8. junija ponudbe o dobavi 2 pisalnih strojev, 200 m kokosovih preprog in 15 kokosovih otiračev, razne naprave za kotle, raznega orodja ter 30.000 kg ovsu.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 14. junija ponudbe o dobavi raznih svetiljk, pločevine, žive, rezervnih delov za motorje, jeklenega materiala ter raznega električnega materiala.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 8. junija ponudbe o dobavi 250 m³ peska; do 13. junija pa o dobavi 2000 kg firneža, 50 kg kleja in 30 kg bele vrvice za izolacijo; do 20. junija pa o dobavi 15 slik Nj. Vel. kralja Petra II.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 13. junija ponudbe o dobavi 1600 kg železa in 550 kg jekla.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 16. junija ponudbe o dobavi raznega električnega materiala; do 19. junija pa o dobavi 2000 kg bencina.

Komanda pomorskega zrakoplovstva Divulje sprejema do 19. junija ponudbe o dobavi 300 filmov (Rollifilm).

Razpisane so te ofertne licitacije: dne 15. junija pri Komandi mornarice v Zemunu za dobavo 4000 m sukna, 4000 kg bronce, 160 kg aluminija, 1500 kg cinka, 100 kg kositra, 60 kg niklja, 100 kg svinca in 20.000 kg sivca železa; dne 22. junija pa za dobavo 40 kg fosfor-bakra, 30 kg ferokroma, 1000 kg feromangana, 500 kg ferosilicija, 1000 kg talca ter za dobavo 1250 kg bele kovine.

Dne 12. junija bo pri komandi granične trupe v Skoplju ofertna licitacija za dobavo usnjatih torbice z mehaničarskim orodjem.

Dne 19. junija bo pri Direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo stroja za rezanje kovin.

Adaptacijska dela pri volaških poslopih v Karlovcu se bodo oddala z ofertno licitacijo dne 11. junija pri inženjerskem oddelku Komande savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Pogoji so na vpogled pri omejenem oddelku.)

Stanje aktivnih kliringov

Po stanju z dne 29. maja je znašal naš aktivni saldo: v nemško-jugoslovenskem kliringu 294.0 (pred enim tednom 294.5) milijona Din, v italijansko-jugoslovenskem 472 (pred enim tednom 412) milijona Din in v bolgarsko-jugoslovenskem 072 milijona Din.

že v 24 urah

barva, plošča in komično snaki obleke, klobuki itd. Škrobli in svetilnika srajce, ovratnike in maheta.

Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Solenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Trgovci!

Podpirajte domačo industrijo, zato naročite le „Snežinka“ milni prašek, ki je zajamteno neškodljiv ter vsebuje nad 60% mila

IZDELUJE:

Dolničar & Richter
Ljubljana

Zunanja trgovina

Uvoz oljnatih plodov in semen prepovedan

Ministrski svet je v zaščito in pospeševanje domače proizvodnje oljnatih semen in plodov na podlagi čl. 13. zakona o splošni carinski tarifi odpravil pripombo k št. 17 uvozne carinske tarife ter prepovedal uvoz oljnatih plodov, ki so navedeni v čl. 30. in 31. carinske tarife, izvzemši laneno seme ter palmove koščice. Po tej uredbi ni so več zemeljski orehi (kikeriki), ki jih uvaža domača industrija za proizvodnjo olja, carine prosti, temveč se bo za njih uvoz plačevala minimalna tarifa 15 zlatih dinarjev za 100 kg neoluščenih ter 30 zlatih Din za 100 kg oluščenih orehov. Uvoz zemeljskih orehov je v zadnjih letih zelo narasel ter dosegel samo lani vrednost 35 milijonov Din. Prepovedan pa je odsej: uvoz oljnatih repice, kitajske oljne redkvice, bukovega žira in drugih oljnatih plodov. Prepoved pa se ne nanaša na seme solnaric, makovo, sezamovo in bučno seme, na bombažno, konoplino in ricinusovo seme ter na druga oljna semena. Uvoz teh semen pa je znatno manjši in deloma tudi malenkosten.

Carinski postopek pri uvozu meril in merilnih priprav

V razpisu št. 71 je oddelek za kontrolo mer opozoril vse carinarice, da prijave o uvozu mer ne dosepejavo pravočasno ali sploh ne. Ker se kontrola preko firm ni mogla izvesti, jo odsej izvajajo carinarice s prijaviteljem. Opaža se, da je v razprodaji mnogo nežigosanih krčmarskih steklenic in čaš, ki so n. pr. v okrožje Kragujevca dospelo iz Beograda. Vsi carinski organi so dobili nalog, da se strogo drže določil carinskega postopka pri uvozu tega blaga.

Za izvoz fižola v Francijo

Izvozniki fižola v Francijo dobijo v pisarni Zbornice za TOI na vpogled seznam francoskih tvrdk, ki so dobile francosko dovoljenje za uvoz jugoslovanskega fižola v Francijo v II. in III. tromesečju 1935.

Vidiranje faktur pri uvozu blaga v Rumunijo

Rumunsko ministrstvo financ je naročilo vsem rumunskim carinaricam, da morajo od 1. junija dalje zahtevati, da predložijo uvozniki pri uvozu blaga v Rumunijo račune, ki so overovljeni od trgovskih zbornic področja pošiljatelja blaga.

Nad tri tone jagod je bilo v enem dnevu zadnjega tedna izvoženih iz Novega Sada. Nemčija je baje ponudila Bolgarski tri milijarde levov kredita za zgradbo nekaterih važnejših bolgarskih železnic.

Italijanska vlada je povišala carine na svinee in svinčene zlitine za 2 do 5%. Prav tako je povečala uvozno carino tudi na električne akumulatorje, električne žice in kable ter na barvne tube.

Trgatev rož na Bolgarskem bo dala letos po dosedanjih cenitvah okoli 10 milijonov kilogramov.

Letošnja madjarska žetev pšenice bo dala po oceni madjarskega kmetijskega ministrstva okoli 20 milijonov metrskih stotov.

Promet v Gdinji se je v prvih letošnjih štirih mesecih povečal v primeri z lanskimi za 240.000 ton na 2.425.000 ton.

Žetev kave v Braziliji bo dala po dosedanjih poročilih okoli 20 milijonov vreč.

Kanada je lani več ko podvojila izvoz platine. Dočim je predlani izvozila le 52.788 unč platine, je izvozila lani že 144.212 ter postala s tem prva izvozna država za platino na svetu.

Združene države Sev. Amerike so izvozile v prvih štirih mesecih blaga za 688 milijonov dolarjev, uvozile pa za 667 milijonov.

Doma in po svetu

Trgovinsko ministrstvo je poslalo vsem zbornicam načrt uredbe, po kateri bi se omejilo število vajencev in trgovinskih in obrtniških obratih. Obrtnik ali trgovec, ki ima samo enega pomočnika, bi smel imeti tudi samo enega vajenca; če ima pet pomočnikov, bi smel imeti dva vajenca, pri 6 do 10 pomočnikov tri vajence in štiri vajence, če ima več ko 10 pomočnikov.

Za bana Drinske banovine je bil imenovan Predrag Lukić, dosedaj pomočnik notranjega ministra.

Pruski ministrski predsednik Göring, kateremu so naše oblasti dale na razpolago parnik »Bakar«, je prispel v Korčulo, kjer je bil od oblasti in od naroda kar najpriščneje sprejet.

Za generalnega konzula v Celoveu je bil imenovan dr. Ljudevit Kosier.

Za predsednika sarajevske trgovsko-industrijske zbornice je bil imenovan industrialc Vasa Todorović.

Danski vicekonzul v Splitu bo kot prvi vicekonzul vodil znani ugledni splitski trgovec Šimen Kocelić.

Prosvetni minister je izdal novo uredbo o katoliških fakultetah na univerzah v Zagrebu in Ljubljani. Po novi uredbi traja pouk na fakultetah 6 let, za položitev doktorata pa 7 let.

Zaradi evharističnega kongresa se zaključilo šolsko leto na osnovnih šolah že 22. junija. Prosvetno ministrstvo je dovolilo uporabo vseh šolskih poslopij v Ljubljani in okolici za prenočišča udeležencev kongresa. Uradniki, ki se udeležijo kongresa, dobe dopust.

Ljubljanskemu Narodnemu gledališču je odobrila uprava Drž. hip. banke posojilo 750.000 Din za plačilo starih obveznosti, in sicer na račun gledališkega dinarja.

Meštrovieva razstava je bila slovesno otvorjena v Berlinu. Pokroviteljstvo nad razstavo je prevzel ministrski predsednik Göring. Otvoritvene slovesnosti se je udeležil tudi poslanik Balugdžić in mnogo članov diplomatskega zbora.

V matchu med šahisti Dravske in Savske banovine so zmagali šahisti Dravske banovine z 12 in pol proti 7 in pol točkam.

Na srednjih šolah se bo od 3. razreda dalje poučevala angleščina obvezno. Dijakom bo na prosto dano, da se odločijo ali za nemščino ali za angleščino.

Nova japonska akcija se pripravlja v kitajskih pokrajinah, kar je sklepati iz novega japonskega ultimata, ki očita Kitajski pet prestopkov, med temi podpiranje nezadovoljnih Korejcev, nedelavnost proti tol-pam, zavlačevanje pogajanj, opuščanje obveznosti in protijaponsko stališče v Zenevi.

Pri potresu v Beludžistanu je bilo po dosedanjih vesteh ubitih nad 40.000 ljudi. Bati se pa je, da se bo število smrtnih žrtev še povečalo, ker so začele razsajati epidemije, zaradi katerih so morali ustaviti reševalna dela. Vrh tega so se pojavili še roparji, ki jih streljajo vojaki brez sodbe. Škoda znaša 3 in pol milijona funtov.

Na Volgi nedaleč od Jaroslava se je prevrnil velik motorni čoln. 15 ljudi je utonilo.

Tržna poročila

Mariborski trg

Na trg dne 28. maja je bilo prignanih 15 konj, 19 bikov, 110 volov, 447 krav in 30 telet, skupaj 621 glav. Cene so bile te: debeli voli, 1 kg žive teže 2'75 do 3'75, pol-debeli voli 2 do 2'25, plemenski voli 2'25 do 2'75, biki za klanje 2'25 do 3, klavne krave debele 2'50 do 3'25, plemenske krave 2 do 2'25, krave za klobasarje 1'25 do 1'50, molzne krave 2'25 do 3, breje krave 2'25 do 2'30, mlada živina 2'50 do 3'50, teleta 3'50 do 4 Din. Prodanih je bilo 274 komadov.

Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 8 do 10, II. vrste 6 do 8, meso od bikov, krav, telic 4-6, telečje meso I. vrste 8 do

10, telečje meso II. vrste 5 do 6, svinjsko meso sveže 8 do 14 Din za kg.

Radio-Ljubljana

Sreda, dne 5. junija. 12.00: Kdo nam zdaj igra? Plošče in pa »Hmtadra« (danes po domače — drugič pa drugače) — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Kmečka godba nam igra (kvartet »Hmtadra« in plošče) — 18.00: Rampampam! (Josephine Baker poje na ploščah) — 18.20: Pogovor s poslušalci — 18.40: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila — 19.00: Zakon o obvezni telesni vzgoji (g. Sancin) — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Vita breve (de Falla), prenos iz opernega gledališča v Ljubljani — 21.15: Moderni španski skladatelj, klavir solo igra ga. Osterc-Vajalo — 21.45: Čas, poročila, spored — 22.00: Oglejte si Rogaško Slatino (Jereb Milči v esperantu) — 22.10: Radijski orkester.

Četrtek, 6. junija. 12.00: Zvoki naše zemlje (plošče) — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 18.00: Šlager na šlager (plošče) — 18.20: Slovenščina (dr. Rudolf Kolarič) — 18.40: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila — 19.00: Godci izpod Šmarne gore (Magistrov trio) — 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos iz velesojma — 20.45: IV. stilni večer moderne slovenske glasbe. Klavir-solo, dr. Danilo Švara. Uvodno besedo dr. Dolinar Anton — 21.30: Čas, poročila, vreme, spored — 22.00: Naša gorska zdravilišča (Ivan Orel v esperantu) — 22.10: Zabave želni le posluš! (Radijski orkester, plošče, Mandolinistični sekstet) — 23.30: Za ples in krajši čas (prenos iz nebatičnika).

KUVERTA
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Kastelic in drug

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO

Ljubljana Aleksandrova cesta 9
Pritličje levo

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenke d. z o. z., Sladki vrh

Jugočeska jugoslovensko-češka tekstilna industrija d. d.

Kranj

Proizvaja:

barvano in tiskano blago iz bombaževine in umetne svile

Zahtevajte samo izdelke te domače tovarne!

Veletrgovina kolonijalne in špicerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte ceniki

KLJUČNA
vseh vrst fotografij ali risbah brez šulca najsolidnejše

KLJUČNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitre in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA GREGORČIČEVA št. 23

Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur